

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
 évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN, VÉLI MIKSA,
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
 kiadóhivatalhoz küldendők. Nyílttér sra 50 kr.

Közéletünk.

Ne hitessük el magunkkal erőnek erejével, hogy Magyarország földje még mindig tejjel-mézzel folyó kanaán, mint a hogy sok évvel ezelőtt — ne keressük okkal-é vagy a nélkül — annak hirdették és tanították.

Van itt bizony baj elég s a magyarok ezrei meg ezrei küzködnek a kenyérért ebben a hazában, melynek mostoha gyermekei is vannak elegen, s szaporodnak is mind jobban.

Ez nyilván való dolog, melyen nem változtat semmiféle irányzatos hivatalos jelentés, sem pedig hangzatos frázisok, és a melyen csakis nagyarányú törvény hozási intézkedések és társadalmi mozgalmak segíthetnek.

Régi óhajunk ezen segíteni, azonban az erre irányuló eszmék még mindig igen szűk korlátok között mozognak, s azokon túl nem igen terjedhetnek.

Hova lett a magyar ember régi jó módja; hova lett kedélye, ember szeretete, becsülése; hova lett bizalma uraiban, előjáróiban és egymásban; és hova lett gyöngegsége, gondossága a család iránt?

Mindezeket elfojtotta benne az élet nehéz küzdelme; a mindinkább előtérbe nyomuló kapzsiság; válogatása, keresgélése ama eszközöknek és utaknak, melyek a hirtelen

való meggazdagodásra vezetik, de a melyek elzibbasztják az agy egészséges működését, elernyesztik az idegek rugékonyságát, eltompítják érzékeit a helyes irány felismerésére, elnyárjasztja szívósságát őseinek erényeihez a neki való módhoz.

S amint mutatkoznak ezek a jelenségek egyeseknél, épen így van ez a nagy közösségben.

Amint nincs meg az öntudatos és határozott irányú hajlam és cselekvés egyeseknél, ép úgy nincs meg az a közösségben sem.

És ezek a jelenségek nálunk mind nagyobb mérvben mutatkoznak.

Látunk egyes törekvő, szorgalmas gazdát gyarapodni, de látjuk, hogy mily óriási erő megfeszítéssel, nélkülözéssel, úgy szólván testének lelkének minden erejével bírja leküzdeni a csekély gyarapodásával járó nehézségeket.

Ezt látva természetesnek találjuk, ha a közös intézmények fejlődése sehogy, vagy csak alig észrevehető módon történik.

Önkéntelenül fölvetődik ajkunkra a kérdés, hogy hát mi okozza ezt?

Többször haljuk, hogy ily kis elmaradt község, mint a mienk, oly nagy arányú városok, mint Szolnok, Czepléd, Körös, Kecskemét, nem fejlődhet sem anyagilag, sem szellemileg nem bontakozhat ki régi, elsüllyedt állapotából.

S míg a szabadság lánglüzében
 Ujjongó mámor árja forr,
 Sötétlen fekszik lenn a földben
 A villámroptú meteor.

Pásztor Árpád.

Vonal alatt.

Az „Abony” eredeti tárczája.
 Irtá: Lévy Mihály.

Itt a vonal alatt, ahol annyi mindenfeléről szokott szó lenni, hadd essék most szó a könyvekről is. Szükség van erre, mert ma holnap már el is feledjük, hogy litteratus népség vagyunk, anyira kizsorul az újságokból a könyvismertetés. Szenzációs hírek hajszolása, a színpad újdonságainak emlegetése, no meg a löversenyek azok a témák, melyekről a legtöbbet olvashatunk egyik lapban is, meg a másikban is. Könyvekről, még a legjelesebb auktorok műveiről is, alig 10 — 12 sorban számolnak be a napilapok, mintha bizony annyira megesepent volna már ma az olvasási kedv, a könyvek szeretete, hogy új könyvek meg jelenésének emlegetésével elég csak ily sebtben végezni.

Azt mondják talán a szerkesztők, hogy kimerítő ismertetést a könyv piacz egy egy újdonságáról ők nem adhatnak. Erre a napilapok nem valók. Ott vannak a szakközlönyök, ezeknek a hivatása ilyesmivel tüzetesen foglalkozni. Mindent készségesen megengedem, csak egyet kérdezek: mennyivel kisebb jelentőségű a könyv mint egy hajtvadászat vagy más hasonló dolog, amely-

Óh dehogyan nem. Gyerünk csak Karára, Kocsérra s nézünk szélylyel az ottani viszonyok között. Az élet lüktető erejét látjuk mindenütt, az egészséges vérkeringést minden intézményében, elevenséget társadalmuk minden tagjában.

Nálunk pedig tapasztalhatjuk ama hüvös ellen áromlatot, mely az egymáson való segítésre irányuló törekvések, az egyesülés eszmeje ellen fujdogál.

Erre enged következtetni kis gazdáink túlos conservativismussága s az ennél még rosszabb jelenségek: az egymásban való bizalmatlanság.

Többször foglalkoztunk már községünk elmaradt közviszonyaival, úgy hogy erről már fölösleges tárgyalni tovább, inkább azok orvoslásáról kell egy-egy eszme, vagy mozgalom körében tapogatni.

Nem az itt a baj, hogy a fent említett nagy városok közé vagyunk ékelve, hanem — nevezük a gyereket a maga nevével — el v a g y u n k a d ó s o d v a.

Ez az egyik. (A másiról majd máskor.)

Az az egészségtelen „betáblázási” mania, mely egy pár év előtt kis birtokosainkon erőt vett, ma már érezteti bénító hatását. Megakasztotta az ingatlanok forgalmát, megkötötte gazdáink szabad rendelkezési akaratát, sőt jogát vagyoni viszonyainak alakulására, a lehetőséget munkája gyümölcseinek summázására, tőke készlet tartására,

ről hasábnyi tudósítást is olvashatunk a lapokban? Vagy hogyan értesüljön a szakközlönyökből a közönség némely derekas alkotásra való könyv értéke felől, mikor a szakközlönyök megrendelésére sem kedve sem pénze nincsen? Napilapot minden valamelyes intelligens család olvas s hogyha ez számol be a könyvpiacz termékeiről, bizonyára szolgálatot tesz a nagyközönségnek ezzel, valamint magának az irodalomnak is.

Van tehát okunk sürgetni, Logy kivált így öszszel, mikor sereggestül kerülnek a könyvpiaczra újabbnál újabb könyvek, foglalozzék a napi sajtó ezekkel érdemük szerint, mutassa be az olvasni szerető közönségnek ezt a termést. Megérdemli, ha nem is valamennyi de egy része hogy kellőleg méltassuk, vagy legalább ismertessük.

Itt van mindjárt egy vaskoskötet, Madách Imre élete és költészete címen, melyet Palágyi Menyhért irt. Irodalmunknak ez a nagyszorgalmas munkása, t. i. Palágyi nem ok nélkül emlegeti e könyvéhez írott előszavában azt, hogy Madáchnak még ma sem ismeri a közönség minden alkotásából annyira, amennyire megérdemli. Még ma is csak „Az ember tragédiáját” emlegetik igen sokan Madáchnak egyetlen számbavehető alkotása gyanánt. Palágyi igazi lelkesedéssel mutat rá arra, mily kiváló alkotása Madáchnak még ezen kívül Mozes címen irt hatalmas alkotása is, a magyar nemzeti eszmének eme tárgyára nézve bar távolról vett, de alluzióiban és felfogásában igazán magyaros festése.

Bemutatja Palágyi Madáchnot mint lírikust is, valamint kellőleg méltatja a költőnek legkiválóbb művét is, melylyel a világirodalomban is méltán helyet foglalhat a mi Madáchnak.

TÁRCZA.

A Meteor.

Az ösmeretlen végtelenből,
 Hol millió tűz lángja forr,
 Hatalmas ivben tört a földre
 A villámroptú meteor.

És lenn kigyult a büszke város,
 A patoták közt szikra szállt,
 A pattogó tűz szétszikázva
 Fénylően hirdette a halált.

Megálljatok! . . . Most még nem érett,
 De nem sokára jő a kor,
 Hogy a lángtermő tűzözönből
 Kizűg a legszebb meteor.

Hatalmas, büszke égi szikra,
 Százszirmu, gyújtó lángvirág
 S a merre száll felséges ivben
 Szikrázva gyul ki a világ.

Nem városok; — országok égnek!
 Az embereknek lelke ég!
 Vad forradalmi lánggra lobban
 A szolgálakta messzeség.

Sok ezredév omlik romokba,
 Királyi várak, templomok.
 . . . Egy új világnak szűz alapja
 Lesztek ti éjsötét romok.

melylyel alkalmas időben birtokát szaporíthatná.

Szédületes összeg jött ide be a szomszéd városok pénzüntézetéből, — nem is számítva a budapesti pénzüntézeteket, a váci káptalan pénztárát s az egyesek, valamint a helyi pénzüntézet által nyújtott jelzálogos kölcsönöket, — mely reá feküdt a kis birtokokra, mint a mesebeli Mehemóth, szíva a vért a földből, gazdából egyaránt.

Az a terjeszkedés a földbirtok szerzésénél, mely mostanában a Czeglédiek részéről nálunk tapasztalható, körülbelül arányban van az oda beszállított kamatok mennyiségével.

Hát nem maradhatna ez nálunk, saját pénzünk a saját zsebünkben?

Óh dehogyan nem.

Mert ne hidje azt senki, hogy nekünk előnyünkre van az idegen pénz.

Igaz, hogy kevesebb utánjárással s több kölcsön szerezhető be egyes birtokokra a czeglédi pénzüntézeteknél, de mire a fölvetett kölcsön visszafizetődik, még egyszer annyit fizetünk vissza kamatokban. Ezzel pedig már a szomszéd várost segítettük anyagilag, a miből ismét azoknak szellemi fejlődésük is következik, és így a helyett, hogy mi szereznénk onnét segítséget magunknak, mi segítjük elő azok anyagi és szellemi fejlődését a mi elnyomásunkra, s ez világosan kitészik az idegenek birtok-szerzési akciójából, kis birtokosaink elszegényedéséből, mert egyes idevalók — bár kis arányban — ha gyarapodnak is, de a vagyontalanok száma szaporodik. Ennek bizonyítására — schwarz auf weiß — tudok adatokat mutatni.

Ezen a bajon senki más, csak magunk tudunk segíteni, hogy miként, azt majd elmondjuk máskor, ha élünk s ha a hatalmasok megengedik . . . . .

Az első seance Abonyban.

Szerdán estefelé azzal a szenzációs hírrel ront be hozzám az én Dobozy Kálmán barátom, hogy: Médiüm van Abonyban!

Kissé gyanakvó szemmel méregettem végig a téli kabátját, nincs e alá gombolva némi meny-

Minden ízében eredeti, komoly tanulmányozás gyömolesse azonban a költő életrajza, melyet az akkori idők képének hű festésének keretébe illesztve együtt ad elő Palágyi a poeta irodalmi munkásságának méltatásával. Annyi kedves részlet, annyi ismeretlen körülmény készül e vaskos könyvben együvé a költő életéből, olyan szeretettel és közvetlenséggel megírva, hogy valóban hálsák lehetünk szerzőnek ezért a munkájáért, melylyel irodalmunkat gazdagította.

Értékére nem kisebb ennél a könyvnél Tóth Béla új munkája, a Magyar ritkaságok (curiosa hungarica). Harmadik testvére ez a gyűjtemény a kiváló író „Szájrukról szájról” és „Mendmondák” című könyveinek. A magyar nemzet, e nemzet géniuszt sok aprólékosságunkban is anyira jellemző ritkaságok szorgalmas összehalmozásából áll ez a diszes kötet apróságok, melyek összeszedésével nem mindenki bibelődne, mert nagyfáradtságot, sokoldalúságot, finom éles érzéket a kiválóságok iránt, és — amit először kellett volna mondanom — lángoló szeretetet minden iránt, ami csak e drága hazára és annak népére a népnek ősi tradícióra emlékeztet — kívánnak. Megtörtént ethnografiai ismeretek halmaza tárul ezekből az aprólékosságokból elénk s minden ízében tanulságos, amellyel élvezetes olvasmányt is nyújt az olvasónak. Hogy mennyire kapósak Tóth Béla eme könyvei maga a halotti gyűjteménynek bevezető soraiban alludálva német, francia és olasz barátaira, akik olvasván e műveket, elragadtatással kérdeik tőle: Hát már kell az ön hazájába ilyesmi is? Én ebben a kérdésben megtiszteltetést látok, amely egyaránt szól a jeles szerzőnek és a műveit olvasó közönségnek.

A másik új könyv Benedek Elektől való a

nyiségű új bor, melynek hatása alatt ezt a fölfedezést tette. De gyanumnak semmi alapja nem volt.

— Hol van? kérdém mosolyogva.

— A nagy gözmalomban.

Utazni neki, azt meg kell nézni, mert ezzel be kell számolni kegyes olvasóinknak.

Kimentünk, magunkkal vive egy fő-fő spirítista barátunkat, — aki alaposan érti az ily fajta dolgokat — nehogy valami becsapódás érjen bennünket.

Kérésünkre aztán a főmolnár bemutatta a médiomot, — melyet én valami fénylő, földiekkel játszó égi tüneménynek gondoltam — egy jó képű molnár, Wilhelm úr személyében, a kin nem volt semmi különös más, mint hogy egy szót sem tud magyarul.

Szorongó érzelmek közt fogtam vele kezét, attól féltem, hogy ha rám néz, mindjárt elalszom s kibeszélek olyan dolgokat, melyek miatt aztán majd otthon, a feleségemmel gyűlik meg a bajom.

De nem az történt, hanem Wilhelm úr egész közömbösen elmondta, hogy itt ez az asztal, tessék körül ülni, a kezeket rá fektetni, 20 percz múlva majd elkezdi az asztal mozogni s felelni fog minden kérdésünkre pontosan, neki dolga van a malomban, különben is ha jelen lenne, még valami titkos machinációkkal is gyanúsíthatnánk stb.

Mind ezt oly komolyan mondta, hogy meghült bennem a vér . . . .

— Nem oda Buda! — vette át a szót a fő-fő spirítista barátunk, — épen önre van itt szükség, mint köztünk a legerősebb médiümra.

(Legerősebb? Hát többé-kevésbé mindnyájan azok volnánk?)

Az asztalt körül ültük s megkezdődött a seance.

Fő-fő spirítista barátunk arczán valami túlvilági kéjes nyugalom ömlött el, mely a meggyőződésnek fenséges érzetétől származhatott; én, Kováts Béla, Dobozy Kálmán a kételkedés ficzánkoló indulataival küzködünk, mert a komolyságnak volt parancsolva.

Tíz percz múlva valami bizsergést éreztünk kézfejeinkben, mint valami delejes áram vibrálását.

Husz percz múlva az asztal elkezdett lassan ingani két oldalra, kis idő múlva megállt. Ez mintegy 10 másodperczenként ismétlődött négyszer egymás után, midőn Wilhelm úr jelezte, hogy kérdezhetünk. Fő-fő spirítista barátunk pedig, mintegy átszellemlülve kijelentette, hogy: a szellem megjelent.

Nem tagadom, valami különös érzést kellett bennem egy túlvilági szellem megjelenése; nem hittem, de nem is tagadhattam, mert mindenki hát borzongások közt becsület szavára jelentette ki,

ezime Csendes órák. Apró történetek, egyszerű rajzok gyűjteménye ez a kötet, minőket Benedek tollából gyanú nélkül olvashatunk a lapok tárczarovataiban. Talán ezek is megjelentek már valahol, szétszórva, egyik itt, a másik ott. Legalább ismerősnek látszik előttem közülök nem egy. De mondhatom, jól esik ismét látnom ezeket az írói mesterkedés nélkül írt, őszinte hangon elbeszelt történeteket. Amint jól esik a szemébe nézmem egy régi, kedves ismerősnek, kinek a lelkébe láthatok a szemén keresztül. Benedek is a lelkét, a tulajdon szívét láttatja velünk, ezeken az apró történeteken keresztül, és ezért válik igazán rokonszenvesse.

Más kaliberű tehetség Abonyi Árpád, aki Orvosok címen két kötet elbeszélést ad közre. Mindjárt a kötet első elbeszélésében az „Istennőben” erős problémát választ ki az író egy művészi lelkű férj, meg volt felesége felől, aki másodszor is bele szeret első férjébe. A helyzetek találkozásai, a jellemek széles vonásokkal való festése, s ehhez adva még a mese érdekes bonyolítását, Abonyit mindenképpen hivatva novellistává avatják. Homlokegyenest ellenkező kép tárul elénk a kötet második darabjában a „Massage gyógyimódban,” hol a szigorú apa kézzelfogható erélylyel tanítja meg lányát, mint szeresse a neki apja által szerzett mágnás-férjet. Élő, hús és vérből való alakok ezek az élethöz, akiknek sorsát olvasva, nyomban felismerjük bennük az igazi embereket, a valódi egyéneket. Abonyi hangulatos festései, emelkedett szárnyalású leírásai mind elősegítik őt ezéjében, abban t. i. hogy igazán esztetikai élvezetet, gyönyörűséget szerezzen olvasóinak.

Ime, egy seance könyv, melyekről érdemes volt megemlékezni.

hogy az asztal ingására — mely egy nagy családi asztal volt — akaratukkal befolyást nem gyakorolnak.

Hitetlenkedtem s máig is azt eszelesem, de a jelenség hatása alatt ez az érzelmem, eszemnek az oppozíciója valahová hátra, nagyon kicsiny helyre zsugorodott össze.

Wilhelm úr, a médiüm először is megmagyarázta az asztalnak, hogy a kérdéseinkre ha nem mond egyet, ha igent mond hármat koppantson, ha valamire nem akar felelni, mozdulatlan maradjon.

Következtek a kérdések: hány éves Kováts Béla, László fia? az asztal nem mozdult. Hány hónapos? Hangzott a kérdés újból. Az asztal kóppant hatot és egy kis lendülést tett. Tehát 6 és fél hónapos. A kis fiú tényleg annyi. Ugyan így kikopogta sokunknak életkorát, még azokat is, a kik jelen nem voltak,

Én kételkedtem mindezek természet fölöttiségében.

Aztán azt a kérdést tettem föl, hogy mennyi pénz van a zsebemben.

Megjegyzem, hogy magam sem tudtam, hogy hány fillér, azt tudtam, hogy kevés.

Az asztal kóppant tizenegyet. Minthogy kezünket nemvehettük le az asztalról, azonnal nem olvashattam meg, de a seance végével kitűnt, hogy 14 fillér.

Majd Kováts Béla kérdezte meg pénze mennyisége fölől. S im az asztal nem mozdul.

Ép nagy lahotára akartam fakadni, midőn nagy bámulatomra Kováts kijelenti, hogy biz az ő zsebébe egy kis krajezár smcs.

Nem hittem, a seance végén megmotoztam, igazat mondott ő is, az asztal is.

Később megkérdeztük, hogy hajlandó e még máskor is szerencsételni? Azt felelte! igen. Arra a kérdésre, hogy hány nap múlva, 30-szor kóppant.

Majd a malom kertjében megjelenni szokott fekete emberre vonatkozólag tettünk kérdést, melyre nézve kijelentette, hogy az nem is szellem de nem is husból és vérből való alak, hanem lélek. (???)

Végül a megjelent szellem ama nevére voltunk kíváncsiak, melyet világi vagyis anyagi életében viselt. Ezt az a-b-c sorrendjében kísérlette tudunkra adni, ki is betűztünk olyanformát, hogy Izbégh névre halgatott földi életébe. — tehát török szellem volt, de mint maga is bevallotta, az alfabetában kissé járatlan, hanem megígérte, hogy a legközelebbi találkozásunk alkalmával meg fogja tanulni s így precíz feleletekkel fog szolgálni.

Megköszönve szívességét, csendesen jó éjszakát kívántunk neki is, haugyan van az ő hazájában éjj és nyugalom, magunknak is, nekünk ugyan van éjelünk de sokszor nyugalom nélkül — Wilhelm urnak is, a kin bizony szemmel látható volt, hogy biz ez az egész — seansé — balansé — komédia volt.

Temesközö.

Közgazdaság.

Gazdasági előadás tartatott f. hó 12-én d. u. a városháza tanács termében a földművelő gazdák számára. A létenyészetről Monostory Károly az állatorvosi akadémia tanára, a szőlőművelésről és ezzel kapcsolatosan a pincészövetkezetről Rombay Dezső a „Néplap” szerkesztője tartott szakavatott, a dolog lényegét mélyen érintő tanulságos értekezést. —

Bizony-bizony gazdáink nem nagy érdeklődést tanúsítottak a kizárólag őket érdeklő előadás iránt, amely pedig úgy az előadók egyéniségénél, valamint az előadott gazdasági ágak fontosságánál fogva is nagyobb figyelmet érdemelt volna. No de nem esoda, hisz a gazdasági tanítók közül is — akik pedig hivatva vannak az okszerű gondolkodás elveit az ifju nemzedék fogékonyszívébe beplántálni — csak Horváth J. volt jelen. És ha még figyelembe vesszük azon jelenséget, hogy az előadás közepén a hallgatóságnak mintegy fele eltávozott, bizony kétség kell, hogy fogja el mindazok lelkét akik a nép javát érdeknélkül előmozdítani iparkodnak; mert veszendő az a nép, melynek szíve lelke a tanulságos dolgok befogadására képtelen és nagyon hasonlít a dudvát, gyomot termő szántóföldhöz. —

Monostory Károly humorral fűszerezett előadását a létenyészés abécéjén t. i. az állattartó és állattenyésző közti különbség kimutatásán kezdte. Mert a kettőköt lényeges különbség van

amennyiben a legtöbb gazda csak állattartó és nem állattenyésztő is egyúttal. Állattartó azon gazda, aki állatállományát minden cél és irány nélkül csak azért szaporítja, hogy azon tudva jövedelmét gyarapítsa; ellenben az a gazda, aki az anyaállatok megválasztásával bizonyos cél elérése érdekében szaporítja és neveli állatállományát — az állattenyésztő.

A hallgatóság érdeklődése mellett fejtegeti az okszerű lótenyésztés elveit kiválóan hangsúlyozva, hogy általában az állattenyésztésnél, de különösen a lótenyésztésnél főszóly fektetendő a magállatok megválasztására, a vemhes állatokkal való bánásmódra, a csikó, felnevelésére, az állatok és az istálló tisztán tartására és általában a takarmányozásra. — A tisztaságnál a jó gazda jelszava legyen: A tisztaság félabrak. A csikónevelésnél pedig szabályul tartsa: Kanca a e lli a csikót, de abrak az anyja.

Mindvégig érdekes, figyelmet lekötő előadását a hallgatóság éljenzése mellett azon kérréssel fejezi be, hogy amennyiben lehetséges a lótenyésztés okszerű elveit a gazdák szemök előtt tartásuk és sajátérdekeikben alkalmazzák.

Rombay Dezső, a „Néplap“ szerkesztője lépett ezután az előadó asztalhoz és a szőlőművelésről tartott szakszerű, gyakorlatias irányú előadást.

Ezelőtt 17—18 évvel — így kezdő előadását — egy picziny szabad szemmel alig látható sárgás színű bogárka tünt fel szőlőinkben, mely pusztításával érzékeny kárt okozott a szőlőtulajdonosoknak, de sőt az országnak is, mert rövid idő alatt tönkretette a Magyarország hegy- és kötöttebb talaju vidékének szőlőterületeit. — Ezen óriási kárt okozó bogárka a filoxera.

A veszély nagysága védekezésre utalta szőlősgazdáinkat, de igen csekély eredményt értek el vele. A kutató emberi elme rájött arra, hogy a homoktalajban a filoxera nem tud megélni és ennek konstataciója után a homoktalajokat rohamosan szőlőterületekké alakították át; a kötöttebb talajú vidékekre pedig a filoxera pusztításának nagyobb ellentálló képességgel bíró amerikai szőlővesszőket ültettek és ezeket oltották be valamely, hazai vagy külföldi jófajta borvesszővel.

Ezután áttér a tulajdonképeni szőlőművelésre. Előadja a talaj mikénti forgatását (rigolozás) a sima és gyökeres szőlővessző ültetésének módját és idejét, továbbá a szőlő fedéséről, nyitásáról, metszéséről, kapálásáról és egyéb szőlő körüli teendőkről beszél. Majd áttér a szőlő két veszélyes ellenségének a peronospora és oídium leírására és azok védekezési módját adja elő.

Beszél a szüret és a borkezelésről és az eszmetársulás révén áttér a pinczeszövetkezetre, előadván annak mibenlétét, felhozván a bor értékesítése tekintetében annak előnyeit. Melegen ajánlja a jelenlevő gazdáknak, hogy alakítsanak ők is pinczeszövetkezetet.

Az idő elhaladottságára való tekintettel — no meg valószínűleg a hallgatóság csekély száma miatt is — mindvégig érdekes előadását — szívből jövő éljen kíséretében — fejezte be azon igérettel kapcsolatban, hogy legközelebb ismét szerencsétlenül fognak bennünket és részesei lehetünk tanulságos előadásainak.

Antos Béla a hallgatóság nevében megköszönte az előadók önzetlen fáradozását, ígérve, hogy lehetőségig a hallottak megvalósítására törekednek. —

Monostory Károly a „Ló gondozása“ című művecskéjét a hallgatóság közt több példányban kiosztatta, hogy azt olvasva okulást merítsenek belőle. —

Aki figyelmesen végighalgatta mindkét előadó igazán tanulságos előadását, az tapasztalatban gazdagodva egy kellemesen eltöltött délutánra szívesen emlékszik vissza.

Qui.

MI UJSÁG?

— **Köszönet nyilvánítás.** A „Kath. egyetemen és körök országos szövetsége“ a budapesti kath. körben tatotta a napokban évi rendes nagygyűlését, melyen a katolikusokat közölről érdeklő fontos ügyek tárgyalattak. Ugyanez alkalommal Gróf Zichy Nándor születésének 70-ik évfordulója emlékére nagyszerű jubiléum rendeztetett, mire az ország minden részéből érkeztek nagymennyiségben üdvözlő sürgönyök és iratok. Az abonyi

„Kath. Olvasóegylet“ mint az országos szövetség tagja feliratban üdvözölte a lángbuzgalmu nemes grófot, mit a nagynevű jubilás a következő tartalmu levélben köszönt meg: „Kath. Olvasóegylet tek. Elnökségének, Abony. Tisztelt Elnök Úr! Fogadja és adja át kérem megbízóinak legőszintébb köszönetemet. Szíves megemlékezésök becses és bátorító reám nézve: abban törekvéseim méltánylása zálogát bírom és lelkesülésekből meritek reményt és bizalmat Istennek hálat adok mindezen malasztokért. Budapest. 1899. november hó 11. Igaz tisztelője: Zichy Nándor gróf.“

— **Jótekonyság.** özv. Blaskovich Albertné urnő egy nagykosár szőlőt küldött a város szegényházi lakói számára, kik között nagyörömet okozott a jótétemény. A nemeslelkű urnő e jótékonysága dícséretre nem szorul, bár többen követnék e példát, enyhítve a nyomorgók életsorán.

— **Gazdasági előadást** tart f. hó 23-án azaz csütörtökön d. u. 3 órakor a város háza tanácsstermében Rombay Dezső a jó gazdálkodásról tárgya kezelésről, melyre előre is felhívjuk a gazdaközönségünk figyelmét.

— **Új társulat.** Az „abonyi vendéglősök és korecsmárosok ipartársulata“ megalakult; az alapszabályok a legközelebbi napokban betérjesztve lesznek. Elnöke: Sallay Béla. Alelnök: Gara János. Titkár: Laczkó Kálmán. Pénztáruok: Norman Dávid. Célja a társulatnak: a közös iparérdekek megvédése és előmozdítása, azon intézmények istápolása mik az iparosok erkölcsi és anyagi fejlődésüket előmozdítják.

— **Múltság.** A katk. munkás-egylet f. hó 19-én (vasárnap) saját helyiségében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyenként 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelme saját házában hátralevő tartozásának törlesztésére fordítatik. Kivánatos volna, ha e multság a derék egylet anyagi felvirágzására sikerülne.

— **Jótekonycélú táncmulatság.** Amint értesülünk az abonyi kereskedő ifjak jövő hó 10-én az izr elemi iskola alapjára a „Társalgási egylet“ összes helyiségébe zártkörű táncmulatságot rendez. Meghívók a hét folyamán küldetnek szét. Kivánatos volna a cél iránti tekintetből, hogy minéljobbán sikerülne e táncmulatság.

— **Tüzeset.** Földi Mihály gazda I. kerületi udvarán f. hó 12-én a rakomány ki gyuladt, mit azonban a szomszédok szép esendben elnyomtak. A kár jelentéktelen.

— **Tranzverzális út.** A mint halljuk a körösi és az abonyi megyei utak a jövő évtől fogva országos jelleget nyernek. A Dunából egész Debrecenig az állam fogja kiépíteni, és hat méter szélességben kikövezik.

— **Allategészségügyünk.** Minden jószág, szarvasmarhák és sertések felhajítása a jövő vasárnapra eső országos vásárra tiltatott, a Pintér fele berleten kiültött száj- és körömfájás következtében. A piac bérlő mai napon felment ugyan az alispánhoz, hogy ez ügyben valamely engedményt ki eszközöljön, de biz ahoz nagyon kevés reményt fűzhetünk.

— **Vizsgálat.** Szabolcsi Dávid rendőrbiztos tegnap tartotta meg a hivatalos vizsgálatot a bérkocsik és lovak fölött. Köhn Áron és Weinstein Márton bérkocsi tulajdonosok két-két kocsi-jai közül egy-egy nem vált be, rozoga állapot miatt használaton kívül helyeztetni rendeltetett. Csak aztán érvény is szereztessék a határozatnak.

— **Bortermés.** Abonyváros ez idei borterménye 4500. hektóliter. Régideje nem volt ennyi borunk. Nagy baj, hogy értékesíteni nem igen tudjuk. Az értékesítés morális hatása ott lenne, hogy ha a borbőség és olesóság leszoktatná népünket a pálinkaivásról, mely egyaránt ártalmas úgy a testi, mint a lelki épségre.

— **Rendőri hírek.** T. Szelén Molnár János gazdát Zendrusz József elverte. — Jász-kara-Jenőn Herczeg József megbízta Vágó Pált, hogy vigyen neki haza 10 kiló szallónát, Vágó azonban házsámot tévesztett és sajátmagának kézbesítette otthon. A csendőrségnek azonban azt mondta, hogy elvesztette. . . . .

— **Szerződött bérgyilkos.** Ó-Kécskén nemrég agyonverve találták Szür-Szabó Balázs szőlőcseészit. A vizsgálat kiderítette, hogy Sáfány László dologtalan csavargó volt a gyilkos, a kinek ezenkívül még több bérgyilkosság is terheli a lelkét. Szür-Szabót Fekecs Béni pálinkafőző ölette meg vele. Azonkívül ő gyilkolta meg Tóth

Lajos gazdát is a mult évben, a gazda feleségének a felbujtására. A csendőrség az öregaszony e vallomás alapján még egy harmadik, 1895-ben elkövetett rablógyilkossággal is gyanúsítja Sáfány Lászlót, a ki a vizsgálati fogságban egész nap dalol és füttyörész. Az ó-kécskei nép nagy izgatottsággal várja a vizsgálat eredményét, a mely még számos sötét titokra van hivatva világosságot deríteni.

— **Lisztharmat.** A pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszter fölkérésére folytatott tárgyalások alapján közzétételben kijelentette, hogy a „lisztharmat“ szőlőbetegség által okozott kár oly elemi csapásnak tekintendő, melynek alapján adóelengedésnek van helye.

— **Felhívás a közös külügyminisztertől.** A városi hatóságokhoz a közös külügyminisztertől felhívás érkezett, hogy az angol és búr háboruhoz a toborzás megtiltandó, hogy se az egyik, se a másik félhez mint önkénytesek ne csatlakozhassanak. Soh se búsoljon a külügyminiszter úr innen ugyan nem mennek.

— **Siketnéma városi képviselő.** Vác város képviselőtestületének közgyűlésén érdekes vita keletkezett. A városi tanács ugyanis bemutatta a legtöbb adófizető polgárok névjegyzékét s abban először szerepel Neumann Zsigmond gyáros, aki siketnéma. Hosszu vita után ugy egyeztek meg, hogy a törvény csak az irni és olvasni tudást köti ki s minthogy Neumann ennek a feltételnek megfelel lehet városi képviselő. Valószínű azonban, hogy ebben az érdekes kérdésben a közigazgatási bíróság véleményét kéri ki.

— **Hirdetmény.** Ö császári és királyi Felségének mult évi december hó 2-án bekövetkezett 50 éves uralkodási juhileum alkalmával az összes haderő és haditengerészethez tartozóknak kik fegyver gyakorlatokhoz kapott behívási parancsnak nem engedelmkedtek, a büntetés elengedtesék. Továbbá az összes haderőhöz tartozóknak, kik azért mert a fegyvergyakorlatokhoz egy kapott parancsnak nem engedelmkedtek, vagy szökés miatt vizsgálati vagy bönvádi eljárás alatt állanak, vagy a kikre bönvádi üldözés vagy fegyelmi büntetés várható, ha más bünténnyel terhelve nincsenek, a büntetés elengedtetik ha azért 1899 évi december hó 2-ig folyamodnak. A folyamodványok a katonai nyilvántartásnál adandók be, a hol a további utasítások is megadatnak.

— **A hajvágás.** Amerikában sok helyen már nem vágják az emberek hajukat, hanem leégetetik. Az ollóval való vágásnál ugyanis a hajcső ugyszólván nyitva marad, ugy, hogy a hajszál sok esetben elhal. A leégetésnél a hajszál vége bezáródik s nem veszti el így a vékony cső nedvét. A leégetéshez olyan fésűket használnak, a melyek hosszában egy platinadrót nyulik végig. Ezt a drótot villamosság segítségével izzásba hozzák s az így berendezett fésűt végighúzzák a hajon.

— **Lapunk** kiadóhivatalában egy megbízható ember lapkihordónak felvétetik.

— **A saison** virágát éli már a fővárosban. Az ősz, mely Budapestnek legszebb évszaka, ide vonza még a „kérészeteket“ is. Egy kiváló írónak nevezte el úgy azokat az előkelő embereket, akik jóformán csak átutazóba tartózkodnak itt, mert az év legnagyobb részét másutt: Itáliában, Abbazában és a Császárvárosban töltik. De van is részük Pesten elég mulatságnak. A Stefánia uton gyönyörű kocsikörző látható napokint, költömb mint akár a híres bécsi Práteren. Aztán a legjelentékenyebb eszközei a szórakozásnak: a színházak is most nyujtanak legtöbbet. Sarah Bernhard, Duse Novelli egymásután gyönyörködtek a közönséget magas művészetükkel. Mindezekről és minden említésre érdemes eseményről érdekes és tanulságos cikketek közöl a Képes Családi Lapok. Kiváló tollú írők érdekes dolgokat írtak most is a vendégszerelésekről, a színházi premiezekről. Most különben nagy meglepetéseket készül nyujtani ez a lap olvasóinak. A Képes Családi Lapok ára egész évre 6 frt. A kiadóhivatal mely Bpst VI., Szondi u. 11. alatt van, mindenkinél szívesen küld ingyen mutatványszámot.

— **Nagy jótekonny sorsjáték a Budapesti Poliklinika javára.** A közönség elő azon ritka alkalom nyílik, hogy kicsiny összeggel áldozhat a jótékonyság oltárán, s a mellett megnyitja önmaga előtt Fortuna istenasszony arannyal telt bőségszaruját. A Budapesti Poliklinika javára rendezett jótékonycélú sorsjáték nemcsak arra törekszik, hogy az együletet nemes jótékonny céljait szolgálja, de egyúttal a játék olyan esélyeit nyujtja a résztvevőknek, aminőhöz hasonló semmiféle hasonló vállalat eddig nem nyujthatott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900 január 4-től — márcz. 6-áig megtörténik. — egy 100.000 koronás, 5, egyenként 20.000 koronás főnyereményt, azonfelül még nagyszámu 5000 koronáig terjedő kisebb nyereményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200.000 koronára rüg, mint hogy az összes sorsjegyek, még a már kihuzottak is résztvesznek az összes húzásokban, minek következtében, ha a szerencse kedvez, meglehet útni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt. A nyerő kívánságára a nyereményeket 20 százalék levonásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely minden rendes elárusítónál kapható. — csak 1 koronába (50 kr.) kerül.

Különfélék.

Hogy lövik a magyar ökröt?

Maria Terézia korában élt Pálffy Antal gróf, az 1711-iki pacificator fia, huszár ezredes. Vele együtt szolgált Schwarzenberg herceg. Jó katona volt mind a kettő és kedves az udvarnál. De az egyik testestül lelkestül magyar, a másik meg német. Természetes hát, hogy nem kedvelték egymást.

A poroszországi táborozáskor Schwarzenberg valami igen csekély vétségért lelőt egy szegény magyar katonát. Mikor aztán találkozott Pálffyval, nevetve mondta el neki az esetet, mintha egy magyart lelőni csak annyi volna, mint mikor verebet durrant le az ember. Pálffy haragra lobbant és a két tiszt között heves szóvita keletkezett, mely kihívással végződött.

Kiáll mindkettő, a herceg fogja pisztolyát és megvetéssel mondja:

— So schiesst man nieder einen ungarischen Ochsen!

Lő de nem talál.

— Lőjön hercegséged még egyszer, — mondja Pálffy.

Schwarzenberg ismét elsüti pisztolyát és ismét hibáz.

— No — mondja akkor Pálffy — így lő a magyar minden gorombaság nélkül és abban a percében az ellenfél halva rogyott össze.

Ezután Pálffy lóra kapott és Magyarországra menekült.

Az elesett herceg kedves embere lévén Mária Teréziának, Pálffy halálra ítelték, azonban anyjának közbenjárása következtében kegyelmet nyert, azzal a feltétellel, hogy a nyakán folytonosan madzagot hordjon annak jeléül, hogy akasztó-fára szánták.

Pálffy e zsinórt évekig hordta. Rokonai folyton kéréssel ostromolták a királynét, ki hajlandó is lett volna a kegyelem adására; de hiába, a büszke magyar arisztokrata hajthatlan volt. Egy kérő szót sem hallatott.

Végre Mária Terézia, nem mentette föl ugyan a madzag hordás alól, de hogy a madzag mégis diszesebb legyen, arany bárányt akasztott rá, mi az aranygyapjas vitézeknek jelvénye.

Kikéri magának.

Úr: Szégyen gyalázat! Dolgozzék, de ne kolduljon: van hozzá elég ereje!

Koldus: Uram ön nem értett meg! Én alalmaznát kértem — és nem jó tanácsot.

Alapos aggodalom.

A Dunába fult egy halász. Neje zokogva állt a szerencsétlenség színhelyén, mialatt bátor férfiak férje holttestét keresték. A nő kezeit tördelve kétségbeesetten sirt és jajgatott.

— Nyugodjék meg, vegyen erőt magán — csitítá valaki a szenvedőt.

— Könnyű magának — felelé a szerencsétlen özvegy — de ha holttestét meg nem találjuk én — nem mehetek többé férjhez.

Párbajmánia.

— Uram, kikérem magamnak, hogy ilyen furesán nézzen rám! Tekintse magát ezennel kihívottnak.

— Boesánat, nem tehetek rólla, születésem óta kancsal vagyok.

— Akkor kihívom édes apját!

Amerikaiasan.

Egy chicagói hírlapban a következő hirdetés jelent meg:

„Jenny feleségem egy héttel ezelőt eltévedt vagy megszöktették. A ki őt nekem visszahozza azt lelövöm.

A kis kíváncsi.

— A golya kis öcsikét hozott neked Ferike Akarod-e látni?

— Azt nem, hanem a golyát szeretném látni.

CSARNOK.

A tiltott szerelem.

Költemény prózában.

Irta: Csizmadiané Guits Matild.

Álmodtam szépet gyönyörűt! Felém hajoltál édes mindenem; s azt kérdezted lány szerelmes hangon: — Hogy vagy?

Reszketés, olvadás, vágy fogta el minden tagomat, s fejem szédülve szivedre hajtottam; azt suttogtam viszás felelet gyanánt, hogy — szeretlek . . . ! beteged vagyok . . . ! Szerelmemből nem gyógyulok ki soha . . . !

Nappal, a midőn az ész uralma alatt van szívem; mint colhárfa zsong itt szerelmem, panaszdalja mint egy bánatos akkord, meg török erős akaratomon.

— Nem! Csitt! Ne mond tovább! Észbontó fájdalom minden rezgésed! torz alakja, iszonyu ellentéte, a kötelesség, annak a tiltott boldogságnak a mire te vágysz. Hazugság minden érvem ellened; igaz szent Isten bennem csak te vagy! Tudom. És ember alkotta törvényekkel — ily silány fegyverekkel — küzdöm még is villámlo erődd ellen!

Le győzni téged, óh hogy is tudnák? Ezer esoda, hogy küzdeni nekem még van erőm; mikor elbukni ebben az iszonyú harcban, a mennyei üdvösséggel érne fel.

Álmaimban szerelmemé vagyok, s bár az álom gyenge árnya a valóságnak; kéj, gyönyör, boldogság rezgi át valómat! Üdvösség mely a kinokkal határos, öleli át felszabadult lelkemet; megmutatva mint egy messze látón milyen éden lenne, ez a bűnös tiltott szerelem.

Sokszor már karjaid közt vagyok; és csókra nyujtom szomjas ajkamat, de az érzés oly erős, megrázó, hogy a boldogság küszöbén rideg valóra ébredek.

Rút, kerítő! méreg az ily álom, kinosabbba teszi az életet . . . . .

Isten! ha én úr vagyok a testen: fegyelmezd meg te éjjel a lelkemet!

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Nagyon sajnálnám, ha abban az igénytelen kis versben bárki is tendenciósus célzást keresne s találna. Én legalább nem találtam, — s mások kiknek figyelmét ily irányban felhívtam — szintén nem találtak

benne egyebet, mint a régi és mai viszonyok közt lévő különbségnek egy kis poetica-licentiával való feltüntetését s mintegy intelmet arra, hogy ma már munkanélkül megélni nem lehet.

Tehát egy kis korrajz rég letűnt világból, amiből ma valakinek valamit magára következtetni — lehetetlen.

De hát egy költeményben a történeti hűség nem okvetlenül szükséges kellék, min-lazonáltal a történelmi igazságot is megtalálja benne az, ki b. nagynevű írónk, Márton Ferencz úr „Abony város monographiájának” felolvasásán jelen volt vagy azt végig lapozta.

Egyéb iránt azok a régiék, kikre netán vonatkozhatnak, — már vagy a változott viszonyokban meg, — vagy az Urban elnyugodtak.

A költővel fejezem be:

„Régi kor árnya felé vissza derengeni mit ér . . . . .
Hass, allos gyarapits, a haza fényre detül.”

Piaczi árák.

(PICK CZÉG JEGYZÉSE. — NOVEMBER 17.-ÉN.)

Búza	mm. 7.30—7.40,	vékája 1.60—1.65.
Árpa	„ 5.20—5.30,	„ 1.10—
Rozs	„ 5.50—	„ 1.20—
Zab	„ 4.80—5.00,	„ 0.75—
Kukoricza ó, mm.	—5.25,	„ 1.35—
„ csöves, „	—2.50.	
Bor	10.—11.—.	

HIRDETÉSEK.

6

huzásra érvényes jótékony-czélú — sorsjáték a bpesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a **20,000** korona stb. ért. Kívánatra 20% levonással készpénzben kifizetetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít **a jótékonyczélú sorsjáték kezelősége**

VI. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Sorsjegyek kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

1—7

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK-GYÁRA.

Gyár és központi iroda: BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Füzér utca 30.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

mint különlegességlegjobban ajánlható.